

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. декана факультету соціальної
педагогіки та психології

О. В. Пономаренко
«28» серпня 2025

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Нетрадиційні техніки зображення в художній творчості учнів

підготовки бакалаврів
денної та заочної форм здобуття освіти
блоку освітніх компонентів вільного вибору студента в межах спеціальності

освітньо-професійна програма «Початкова освіта»
спеціальності 013 Початкова освіта
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

ВИКЛАДАЧ: Шульга Л. М., канд. пед. н., доцент, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри дошкільної та
початкової освіти

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 р.
Завідувач кафедри дошкільної та початкової
освіти

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

Л. О. Сущенко

Ю. Є. Зубцова



Зв'язок з викладачем: Viber, телеграм (050-484-55-18)

E-mail: lnshulga@ukr.net

Сезн ЗНУ повідомлення: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Телефон: 050-484-55-18

Інші засоби зв'язку: lnshulga@ukr.net

Кафедра: кафедра дошкільної та початкової освіти, VIII к., ауд. 103

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є: формування у здобувачів освіти професійних компетентностей у сфері художньої творчості шляхом ознайомлення з нетрадиційними техніками образотворчого мистецтва, розвиток умінь застосовувати різноманітні матеріали та методи для вираження творчих ідей учнів початкової школи, а також підвищення здатності організовувати творчий процес з урахуванням вікових та психологічних особливостей дітей.

Навчальний курс сприяє: формуванню у здобувачів освіти практичних навичок використання нетрадиційних технік зображення в роботі з дітьми; розвитку творчого мислення та художньої уяви у майбутніх учителів початкової школи; опануванню методик організації художньої діяльності учнів; підвищенню здатності до педагогічного експериментування та впровадження інновацій у початкову освіту; усвідомленню важливості індивідуального підходу до розвитку художніх здібностей кожної дитини.

Студенти вивчають основи: нетрадиційних технік образотворчого мистецтва; використання різноманітних матеріалів і інструментів для художньої творчості дітей; планування та проведення творчих занять з учнями початкової школи; методику розвитку художнього мислення, уяви та креативності учнів; принципи диференціації та індивідуалізації художньої діяльності у групі.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	4-й	4-й
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість годин	150	
Лекційні заняття	26 год	4 год
Практичні заняття	26 год	4 год
Самостійна робота	98 год	52 год
Консультації	Відповідно до графіка: https://cutt.ly/KejOkOLb	
Вид підсумкового семестрового контролю:	Залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16163	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності / Результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК-10. Здатність до ініціативності, підприємливості, навчання впродовж життя СК 2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності. СК 3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної. СК 7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної. СК 13. Здатність організовувати освітній процес з урахуванням особливостей компетентнісного, діяльнісного, інтегративного підходу та застосуванням ігрових методів навчання в початковій школі. ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми. ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання. ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування. ПР-19. Застосовувати компетентнісний, діяльнісний, інтегративний підходи та ігрові методи навчання в освітньому процесі.	Традиційні лекції з використанням мультимедійних презентацій. Інтерактивні лекції з дискусіями, запитаннями, груповою роботою, обговоренням. Практичні заняття з експериментуванням із кольором, лабораторні роботи з дослідженням спектра кольорів. Вправи на взаємодію основних кольорів колірного круга. Індивідуальні та групові проекти на інтеграцію кольорів у пошуково-дослідницьку діяльність. Проектування STEAM-уроків з інтерактивними завданнями. STEAM-проекти з інтеграцією наукових та мистецьких підходів у вивченні кольору. Групові дискусії на основі кейсів. Семінари та воркшопи з обговорення сучасних тенденцій у використанні кольору в освіті, ефективності методів у роботі з учнями. Проблемне навчання (Problem-Based Learning). Ситуаційний аналіз педагогічних ситуацій щодо ефективного використання кольору в навчанні. Творчі вправи зі створення кольорових композицій. Навчальні ігри з колористики. Дослідницька робота з аналізу наукових досліджень. Рефлексія та самостійні дослідження. Цифрові інструменти у створенні візуальних матеріалів.	Поточні контрольні заходи: виконання практичних завдань, експрес-контролі. Підсумкові контрольні заходи: ІДЗ, залік (тестування на СЕЗН Moodle)



3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вступ до нетрадиційних технік зображення

Тема 1. Поняття нетрадиційних технік, їх історія та значення в розвитку дитячої творчості.

Традиційні та нетрадиційні техніки зображення. Історія нетрадиційних технік. Значення нетрадиційних технік у розвитку дитячої творчості. Свобода самовираження. Розвиток творчого мислення. Емоційне розвантаження. Розвиток дрібної моторики. Підвищення самооцінки.

Тема 2. Класифікація нетрадиційних технік.

Класифікація за інструментами та матеріалами. Класифікація за характером зображення. Класифікація за віковими особливостями дітей. Складання перспективного плану роботи з урахуванням класифікації нетрадиційних матеріалів. Підбір матеріалів та інструментів.

Тема 3. Матеріали та інструменти для нетрадиційних технік

Основні та додаткові матеріали й інструменти для образотворчості. Порівняння традиційних та нетрадиційних матеріалів в образотворчому мистецтві дітей. Вибір матеріалів для образотворчості учнів початкової школи. Екологічні аспекти використання матеріалів. Умови зберігання матеріалів.

Змістовий модуль 2. Теоретичні основи застосування нетрадиційних технік зображення

Тема 4. Педагогічні основи використання нетрадиційних технік у роботі з молодшими школярами

Вплив нетрадиційних технік на свободу самовираження і розвиток творчого мислення. Позитивні емоції та формування стійкого інтересу до образотворчої діяльності. Розвиток дрібної моторики. Пізнання навколишнього світу засобами дослідження властивостей різних матеріалів. Основні принципи використання нетрадиційних технік. Структура заняття з використанням нетрадиційних технік.

Тема 5. Вплив нетрадиційних технік на розвиток пізнавальних процесів учня.

Розвиток сенсорної сфери. Розвиток дрібної моторики. Розвиток координації рухів. Розвиток просторового мислення. Розвиток творчого мислення. Розвиток пізнавальної активності. Розвиток мови. Організація занять з розвитку пізнавальних процесів дитини шляхом впровадження нетрадиційних технік зображення.

Тема 6. Вплив нетрадиційних технік на розвиток творчого мислення дитини.

Забезпечення свободи самовираження засобами нетрадиційних технік. Розвиток уяви в процесі використання нестандартних матеріалів та інструментів. Організація експериментальної діяльності учнів із використанням нетрадиційних матеріалів. Вплив нетрадиційних технік на розвиток творчого мислення дітей. Організація занять із розвитку творчого мислення.

Тема 7. Вплив нетрадиційних технік на розвиток емоційної сфери молодшого школяра.

Вираження емоцій в малюванні нетрадиційними способами. Зняття емоційного напруження. Розвиток емпатії. Підвищення самооцінки. Формування позитивного ставлення до себе та оточуючих. Вплив нетрадиційних технік на емоційний розвиток молодшого школяра. Організація занять із розвитку емоційної сфери

Змістовий модуль 3. Практичне застосування нетрадиційних технік зображення

Тема 8. Пальчиковий живопис в розвитку дитини.

Розвиток дрібної моторики засобами пальчикового живопису. Сенсорний розвиток дітей в процесі пальчикового живопису. Розвиток координації рухів. Зняття напруження в роботі з різними текстурами. Організація художньої творчості засобами пальчикового живопису

Тема 9. Використання природних матеріалів як засобів малювання в художній



Значення природних матеріалів для дитячої творчості. Безпека і доступність природних матеріалів. Вплив матеріалів на розвиток сенсорних відчуттів. Екологічне виховання в роботі з природними матеріалами. Види природного матеріалу для використання в художній творчості дітей. Організація занять з художньої творчості з використанням природних матеріалів. Відбитки природними матеріалами.

Тема 10. Плямографія та розвиток уяви у дітей

Плямографія та діагностика творчого розвитку. Плями в тесті Роршаха. Розвиток уяви засобами плямографії. Стимулювання фантазії в учнів початкових класів. Розвиток асоціативного мислення. Варіанти використання плямографії. Педагогічні умови розвитку школярів засобами плямографії.

Тема 11. Монотипія як засіб творчого розвитку

Роль монотипії в розвитку дитини. Знаходження нестандартних рішень. Розвиток координації рухів рук. Формування кольорового сприйняття, розвиток сенсорних відчуттів. Різновиди техніки монотипії для дітей: класична монотипія, монотипія з природними матеріалами, монотипія з різними фактурами. Організація занять із використання монотипії

Тема 12. Створення художніх образів за допомогою малювання нетрадиційними матеріалами

Створення малюнків за межами традиційного використання пензлика. Техніка малювання ватними паличками. Техніка малювання зубною щіткою. Техніки ниткографії: викладання ниток по контуру. Комбінування технік. Важливість нетрадиційних технік у розвитку особистості. Організація занять з нетрадиційного малювання. Вимоги щодо використання матеріалів.

Тема 13. Організація позаурочної діяльності з використання нетрадиційних технік.

Значення позаурочної діяльності з використання нетрадиційних технік малювання для розвитку молодших школярів. Проектна діяльність з використанням нетрадиційних технік і матеріалів. Організація гурткової роботи. Складання програми гурткової роботи. Структура заняття. Методичні прийоми. Співпраця з батьками. Організація виставкової діяльності та конкурсів.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Вступ до нетрадиційних технік зображення				
Лекція 1	Тема. Поняття нетрадиційних технік, їх історія та значення в розвитку дитячої творчості Традиційні та нетрадиційні техніки зображення. Історія нетрадиційних технік. Значення нетрадиційних технік у розвитку дитячої творчості. Свобода самовираження. Розвиток творчого мислення. Емоційне розвантаження. Розвиток дрібної моторики. Підвищення самооцінки.	2	-	1 раз на два тижні
Практичне заняття 1		2	-	1 раз на два тижні
Самостійна робота*		6	10	
Лекція 2	Тема. Класифікація нетрадиційних технік Класифікація за інструментами та матеріалами. Класифікація за характером зображення. Класифікація за віковими особливостями дітей. Складання перспективного плану роботи з урахуванням	2	2	1 раз на два тижні
Практичне заняття 2		2	-	1 раз на два тижні
Самостійна робота*		6	8	

	класифікації нетрадиційних матеріалів. Підбір матеріалів та інструментів.			
Лекція 3	<i>Тема. Матеріали та інструменти для нетрадиційних технік</i>	2	2	<i>1 раз на два тижні</i>
Практичне заняття 3	Основні та додаткові матеріали й інструменти для образотворчості. Порівняння традиційних та нетрадиційних матеріалів в образотворчому мистецтві дітей. Вибір матеріалів для образотворчості учнів початкової школи. Екологічні аспекти використання матеріалів. Умови зберігання матеріалів.	2	-	<i>1 раз на два тижні</i>
Самостійна робота*		6	8	
Змістовий модуль 2. Теоретичні основи застосування нетрадиційних технік зображення				
Лекція 4	<i>Тема. Педагогічні основи використання нетрадиційних технік у роботі з молодшими школярами</i>	2	-	<i>1 раз на два тижні</i>
Практичне заняття 4	Вплив нетрадиційних технік на свободу самовираження і розвиток творчого мислення. Позитивні емоції та формування стійкого інтересу до образотворчої діяльності. Розвиток дрібної моторики. Пізнання навколишнього світу засобами дослідження властивостей різних матеріалів. Основні принципи використання нетрадиційних технік. Структура заняття з використанням нетрадиційних технік.	2	-	<i>1 раз на два тижні</i>
Самостійна робота*		8	12	
Лекція 5	<i>Тема. Вплив нетрадиційних технік на розвиток пізнавальних процесів учнів</i>	2	-	<i>1 раз на два тижні</i>
Практичне заняття 5	Розвиток сенсорної сфери. Розвиток дрібної моторики. Розвиток координації рухів. Розвиток просторового мислення. Розвиток творчого мислення. Розвиток пізнавальної активності. Розвиток мови. Організація занять з розвитку пізнавальних процесів дитини шляхом впровадження нетрадиційних технік зображення.	2	-	<i>1 раз на два тижні</i>
Самостійна робота*		8	12	
Лекція 6	<i>Тема. Вплив нетрадиційних технік на розвиток творчого мислення дитини</i>	2	-	<i>1 раз на два тижні</i>
Практичне заняття 6	Забезпечення свободи самовираження засобами нетрадиційних технік. Розвиток уяви в процесі використання нестандартних матеріалів та інструментів. Організація експериментальної діяльності учнів із використанням нетрадиційних матеріалів. Вплив нетрадиційних технік на розвиток творчого мислення дітей. Організація занять із розвитку творчого мислення.	2	-	<i>1 раз на два тижні</i>
Самостійна робота *		8	12	
Лекція 7	<i>Тема. Вплив нетрадиційних технік на</i>	2	-	<i>1 раз на два тижні</i>

Практичне заняття 7	<i>розвиток емоційної сфери молодшого школяра</i>	2	-	<i>1 раз на два тижні</i>
Самостійна робота*	Вираження емоцій в малюванні нетрадиційними способами. Зняття емоційного напруження. Розвиток емпатії. Підвищення самооцінки. Формування позитивного ставлення до себе та оточуючих. Впливу нетрадиційних технік на емоційний розвиток молодшого школяра. Організація занять із розвитку емоційної сфери	8	12	
Змістовий модуль 3. Практичне застосування нетрадиційних технік зображення				
Лекція 8	<i>Тема. Пальчиковий живопис в розвитку особистості дитини</i>	2	-	<i>1 раз на два тижні</i>
Практичне заняття 8	Розвиток дрібної моторики засобами пальчикового живопису. Сенсорний розвиток дітей в процесі пальчикового живопису.	2	2	<i>1 раз на два тижні</i>
Самостійна робота *	Розвиток координації рухів. Зняття напруження в роботі з різними текстурами. Організація художньої творчості засобами пальчикового живопису	8	10	
Лекція 9	<i>Тема. Використання природних матеріалів як засобів малювання в художній творчості молодших школярів</i>	2	-	<i>1 раз на два тижні</i>
Практичне заняття 9	Значення природних матеріалів для дитячої творчості. Безпека і доступність природних матеріалів. Вплив матеріалів на розвиток сенсорних відчуттів. Екологічне виховання в роботі з природними матеріалами. Види природного матеріалу для використання в художній творчості дітей. Організація занять з художньої творчості з використанням природних матеріалів. Відбитки природними матеріалами.	2	-	<i>1 раз на два тижні</i>
Самостійна робота*		8	12	
Лекція 10	<i>Тема. Плямографія та розвиток уяви у дітей</i>	2	-	<i>1 раз на два тижні</i>
Практичне заняття 10	Плямографія та діагностика творчого розвитку. Плями в тесті Роршаха. Розвиток уяви засобами плямографії. Стимулювання фантазії в дошкільників. Розвиток асоціативного мислення. Варіанти використання плямографії. Педагогічні умови розвитку школярів засобами плямографії.	2	2	<i>1 раз на два тижні</i>
Самостійна робота *		8	10	
Лекція 11	<i>Тема. Монотипія як засіб творчого розвитку</i>	2	-	<i>1 раз на два тижні</i>
Практичне заняття 11	Роль монотипії в розвитку дитини. Знаходження нестандартних рішень. Розвиток координації рухів рук. Формування кольорового сприйняття, розвиток сенсорних відчуттів. Різновиди техніки монотипії для дошкільнят: класична монотипія, монотипія з природними матеріалами, монотипія з різними фактурами. Організація занять з	2	-	<i>1 раз на два тижні</i>
Самостійна робота *		8	12	

	використання монотипії			
Лекція 12	<i>Тема. Створення художніх образів за допомогою малювання нетрадиційними матеріалами</i> Створення малюнків за межами традиційного використання пензлика. Техніка малювання ватними паличками. Техніка малювання зубною щіткою. Техніки ниткографії: викладання ниток по контуру. Комбінування технік. Важливість нетрадиційних технік у розвитку особистості. Організація занять з нетрадиційного малювання. Вимоги щодо використання матеріалів. Оцінювання дитячих робіт. Співпраця з батьками.	2	-	1 раз на два тижні
Практичне заняття 12		2	-	1 раз на два тижні
Самостійна робота*		8	12	
Лекція 13	<i>Тема. Організація позаурочної діяльності з використання нетрадиційних технік</i> Значення позаурочної діяльності з використання нетрадиційних технік малювання для розвитку молодших школярів. Проєктна діяльність з використанням нетрадиційних технік і матеріалів. Організація гурткової роботи. Складання програми гурткової роботи. Структура заняття. Методичні прийоми. Співпраця з батьками. Організація виставкової діяльності та конкурсів.	2	-	1 раз на два тижні
Практичне заняття 13		2	-	1 раз на два тижні
Самостійна робота *		8	12	

* Самостійна робота передбачає засвоєння матеріалу в позааудиторний час, підготовку практичних завдань, опрацювання рекомендованої літератури, підготовку до заліку.

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Практичне заняття №1	Експрес-контроль №1	Питання з теми №1	За кожну правильну відповідь студент отримує 0,5 бали	1
	Робота в групах	Скласти «Маніфест творчості: нетрадиційні техніки у розвитку людини і суспільства» у довільній формі (міні-есе, арт-плакат, колаж, візуальна метафора, презентація, відео, поетичний текст або інший креативний варіант). Вимоги: виразити ставлення до курсу; зазначити можливості використання нетрадиційних матеріалів і технік у художньому розвитку особистості; визначити цінність нетрадиційних технік для творчості, освіти й суспільств	3 бали – маніфест змістовний, відображає особисте ставлення до теми, містить чітко сформульовані ідеї та приклади, виконаний у креативній і виразній формі. 2 бали – маніфест частково розкриває тему, наявні власні думки та спроба творчого підходу, однак ідеї подані не зовсім чітко або бракує оригінальності у виконанні. 1 бал – маніфест поверхневий, ідеї сформульовані нечітко, особисте ставлення до теми майже не простежується, творчий підхід мінімальний. 0 балів – завдання не виконано або виконано формально без урахування вимог	3
Практичне заняття №2	Експрес-контроль №2	Питання з теми №1	За кожну правильну відповідь студент отримує 0,5 бали	1
	Індивідуальне практичне завдання: Створення каталогу нетрадиційних технік зображення	Створити каталог нетрадиційних технік зображення, призначений для використання у початковій школі. Вимоги до виконання: Для кожної техніки оформити окрему картку з такими елементами: назва техніки; коротка інструкція, викладена зрозумілою мовою для дітей молодшого шкільного віку; ілюстративний матеріал (малюнок, фото або зразок, що відображає обрану техніку). Картки повинні бути охайно та чітко оформлені, з урахуванням естетичних вимог. Каталог може мати додаткове художнє оформлення (малюнки, аплікації, декоративні елементи, фотографії). Робота має бути виконана творчо та відображати індивідуальний підхід студента.	3 бали – каталог повністю відповідає вимогам: усі картки оформлені охайно та чітко, інструкції зрозумілі для дітей, ілюстративний матеріал якісний та відповідає техніці; наявне додаткове художнє оформлення, проявлено креативність і самостійність. 2 бали – каталог містить основні елементи, але інструкції подані частково незрозуміло, ілюстрації або фото не завжди відповідають техніці; оформлення потребує доопрацювання. 1 бал – завдання виконано частково: окремі картки відсутні або оформлені поверхово; інструкції складні для сприйняття дітьми, ілюстрації неякісні; творчий підхід майже не проявлено. 0 балів – завдання не виконано або подано матеріали, що не відповідають поставленим вимогам.	3
Практичне заняття №3	Експрес-контроль №3	Питання з теми №3	За кожну правильну відповідь студент отримує 0,5 бали	1
	Складання казки про	1 Скласти авторську казку про використання нетрадиційного матеріалу в малюванні та створити до неї ілюстрацію за	3 бали – казка оригінальна, доступна й цікава для дітей; сюжет повністю розкриває ідею використання нетрадиційного	3

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Нетрадиційні техніки зображення в художній творчості учнів



	використання нетрадиційного матеріалу в малюванні	допомогою штучного інтелекту. Вимоги до виконання казки: Казка має бути оригінальною, доступною для сприйняття дітьми молодшого шкільного віку. Сюжет повинен розкривати ідею використання певного нетрадиційного матеріалу для малювання (сіль, пісок, крупи, нитки, ватні палички, зубна щітка тощо). У творі мають бути чітко виражені герої, події та мораль (позитивний виховний зміст). Обсяг – 1–2 сторінки друкованого тексту (до 500–700 слів). Мова казки – грамотна, образна, із використанням художніх засобів. Вимоги до ілюстрації: створити зображення за допомогою інструментів ШІ, яке відображає ключовий епізод казки; ілюстрація має відповідати змісту казки, бути яскравою й зрозумілою для дітей; допускається додаткове художнє оформлення (рамка, декоративні елементи, підпис).	матеріалу; текст грамотний і образний, з виховним змістом; ілюстрація, створена за допомогою ШІ, яскрава, відповідає ключовому епізоду, гармонійно поєднана з казкою; проявлено високий рівень творчості. 2 бали – завдання виконано частково: сюжет казки слабо розкриває ідею або містить неточності; мова маловиразна, є помилки; ілюстрація лише частково відображає зміст, виглядає поверхово. 1 бал – казка подана у спрощеному вигляді, сюжет непослідовний, ідея використання матеріалу майже не простежується; ілюстрація не відповідає темі або виконана формально. 0 балів – завдання не виконано або виконане з грубими порушеннями вимог (відсутня казка чи ілюстрація, текст без сюжету).	
Практичне заняття №4	Експрес-контроль №4	Питання з теми №4	За кожну правильну відповідь студент отримує 0,5 бали	1
	Підібрати та скласти загадки про нетрадиційні матеріали	Підібрати та скласти загадки про нетрадиційні матеріали для малювання, які можна використовувати в освітньому процесі з дітьми молодшого шкільного віку. Вимоги до виконання: Загадки мають бути чіткими та лаконічними, відповідати віковим особливостям дітей (6–10 років). Кожна загадка повинна містити описову частину, яка вказує на властивості матеріалу або процес його використання (наприклад, сиплеться, залишає відбиток, малює краплями тощо). Загадки повинні бути цікавими, ритмічними, спрямованими на розвиток творчого мислення, уяви та мовлення дітей. Кількість загадок – не менше 5 (3 авторські та 2 підібрані з літератури/інтернет-джерел з посиланням). Загадки потрібно оформити у вигляді карток або невеликої збірки, з можливим додаванням малюнків чи піктограм, що натякають на відгадку.	3 бали – складено не менше 5 загадок (з них щонайменше 3 авторські); усі загадки чіткі, лаконічні, цікаві та відповідають віковим особливостям дітей; описова частина добре передає властивості матеріалу чи процес його використання; оформлення охайне та творчо виконане (картки/збірка з ілюстративними елементами). 2 бали – кількість загадок менша за вимогу, частина з них повторює відомі зразки без творчого опрацювання; описова частина нечітка, загадки не завжди відповідають віковим особливостям; оформлення потребує суттєвого доопрацювання. 1 бал – подано лише окремі загадки (1–2), вони нечіткі, складні для дітей або не пов'язані з нетрадиційними матеріалами; творчий підхід відсутній, оформлення поверхове. 0 балів – завдання не виконано або поданий матеріал не відповідає темі.	3
Практичне заняття №5	Експрес-контроль №5	Питання з теми №5	За кожну правильну відповідь студент отримує 0,5 бали	1
	Укладання словника художника	Скласти «Словничок художника», призначений для дітей молодшого шкільного віку. Вимоги до виконання: Словничок має містити не менше 10 термінів/понять, що стосуються предметів, матеріалів та інструментів художника (наприклад: палітра, пензлик, мольберт, пастель, гуаш, акварель, штрих, композиція тощо). Визначення кожного терміну повинно бути	3 бали – словник містить не менше 10 термінів; визначення прості й доступні для дітей; усі предмети художника описані з урахуванням їхніх характерних особливостей; ілюстрації якісні, креативні та привабливі; робота оформлена охайно, структуровано й творчо. 2 бали – кількість термінів менша за вимогу; пояснення подані	4

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Нетрадиційні техніки зображення в художній творчості учнів



		коротким, доступним для розуміння дітьми, без складних професійних пояснень. У словничку потрібно відобразити характерні особливості предметів художника (призначення, спосіб використання, властивості). Кожен термін супроводжується ілюстрацією (малюнком, фото або зображенням, створеним за допомогою цифрових інструментів/ШІ). Ілюстрації мають бути якісними, креативно оформленими та привабливими для дітей. Словничок може мати форму книжечки, каталогу чи інтерактивної презентації (на вибір студента). Робота повинна бути охайною, структурованою та творчою.	складно або поверхово; ілюстрації частково не відповідають темі чи низької якості; оформлення потребує суттєвого доопрацювання. 1 бал – словничок містить лише кілька термінів; визначення нечіткі, неадаптовані для дітей; ілюстрації відсутні або виконані формально; оформлення неохайне, без креативного підходу. 0 балів – завдання не виконано або виконане з грубими порушеннями вимог.	
Практичне заняття №6	Експрес-контроль №6	Питання з теми №6	За кожен правильну відповідь студент отримує 0,5 бали	1
	Робота в парах: дослідження нестандартних мистецьких рішень, розроблення альтернативного завдання для учнів	Об'єднатися у пари та дослідити в інтернет-джерелах приклади нестандартних мистецьких рішень (оригінальні техніки, експериментальні матеріали, креативні прийоми). Знайти приклад мистецького продукту, створеного нестандартним способом (нетрадиційні техніки, інноваційні матеріали чи незвичне поєднання засобів). Підготувати коротку інформацію: походження цієї техніки/прийому, її історію використання в мистецтві чи освіті. Проаналізувати, як така техніка може впливати на розвиток творчого мислення дитини. Розробити альтернативне завдання для учнів початкової школи, яке можна виконати з використанням обраної техніки. Презентувати роботу групи (показати приклад із мережі, розповісти про нього, представити аналіз та запропоноване учнівське завдання). Форма презентації: усний виступ (5–7 хвилин) із візуальним супроводом (слайди, зображення, коротке відео чи колаж).	3 бали – група знайшла цікавий, оригінальний приклад нестандартного мистецького рішення; повно та грамотно розкрила походження та історію; представила глибокий аналіз впливу на розвиток творчого мислення; запропонувала чітке й педагогічно доцільне альтернативне завдання для учнів; презентація була структурованою, креативною та візуально підтриманою. 2 бали – приклад підібрано, але опис походження та історії частково поверховий; аналіз впливу на розвиток творчого мислення обмежений; альтернативне завдання для учнів сформульоване, але не повністю продумане; презентація зрозуміла, але менш виразна чи частково незавершена. 1 бал – приклад подано, але без розкриття походження чи історії; аналіз впливу мінімальний; альтернативне завдання нечітке або не відповідає рівню учнів; презентація мала недоліки (відсутність візуального супроводу, низька структурованість). 0 балів – завдання не виконано, приклад відсутній, аналіз і презентація не здійснені.	3
Практичне заняття №7	Експрес-контроль №7	Питання з теми №7	За кожен правильну відповідь студент отримує 0,5 бали	1
	Практична робота з кейсами в трійках	Зробити аналіз кейсів та сформулювати висновки щодо впливу нетрадиційних технік на емоційне благополуччя дітей. Кейс 1. «Відбитки емоцій» – дитина після конфлікту використовує техніку монотипії для вираження настрою; аналізуємо зміни емоційного стану та роль техніки. Кейс 2. «Фарби проти тривоги» – учень із тривожністю виконує вправу пальчиковим живописом; оцінюємо, як техніка впливає	3 бали – студент(и): детально проаналізували кейси (дії вчителя, використані техніки, емоційні результати); запропонували змістовні альтернативні дії та техніки; зробили власні узагальнення та висновки про вплив нетрадиційних технік на емоційний розвиток дітей; презентували відповідь чітко, структуровано, творчо. 2 бали – студент(и): проаналізували кейси, але частково (не всі	3

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Нетрадиційні техніки зображення в художньому живописі учнів



		на зняття напруження та розвиток самооцінки. Кейс 3. «Природний колаж дружи» – новачок у класі створює колективний пейзаж з природних матеріалів; аналізуємо вплив на емпатію та соціальну взаємодію. Проаналізувати у групах дії вчителя, використаний прийом, результати для емоційного стану учня (позитивні та негативні), запропонувати альтернативні підходи та формулювати власні висновки.	елементи або поверхово); подали 1–2 пропозиції щодо альтернативних технік чи рішень; висновки зроблені, але загальні; презентація зрозуміла, проте без оригінальності. 1 бал – студент(и): дали короткі відповіді без глибини аналізу; майже не запропонували альтернативних варіантів; висновки нечіткі або відсутні; презентація неповна чи маловиразна. 0 балів – студент(и): не виконали завдання або відповіді не стосуються кейсів; аналіз та висновки відсутні; участь у роботі не виявлена.	
Практичне заняття №8	Експрес-контроль №8	Питання з теми №8	За кожную правильну відповідь студент отримує 0,5 бали	1
	Розроблення інфографіки з елементами фото власних малюнків	Створити інфографіку з різними прийомами пальчикового живопису, які можуть бути використані для створення художніх образів. Інфографіка повинна містити: короткий опис кожного прийому простою й зрозумілою мовою (доступною для пояснення дітям); ілюстративний матеріал (фото власних малюнків); структурованість і логічність подання матеріалу; творчі елементи оформлення (кольорове виокремлення, символи, піктограми).	3 бали – інфографіка повністю відповідає вимогам: представлено щонайменше 5 прийомів пальчикового живопису з власних малюнків; кожен прийом має чіткий і зрозумілий опис доступною мовою; матеріал структурований і логічний; використано якісні ілюстрації та креативні елементи оформлення. 2 бали – інфографіка містить прийоми з інтернету; описи поверхові або недостатньо зрозумілі; ілюстративний матеріал обмежений; структурованість порушена. 1 бал – робота виконана частково: інфографіка містить лише 1 прийом або матеріал подано без чіткого опису й візуалізації; оформлення мінімальне, без творчого підходу. 0 балів – завдання не виконано або робота не відповідає вимогам (відсутні прийоми, описи та ілюстрації).	3
Практичне заняття №9	Експрес-контроль №9	Питання з теми №9	За кожную правильну відповідь студент отримує 0,5 бали	1
	Практична робота: виготовлення артоб'єкту з природних матеріалів	Створити художній образ - артоб'єкт, використовуючи природні матеріали (листя, гілочки, насіння, траву, квіти, камінці тощо). Робота має бути творчою, охайною та відображати особливості обраних матеріалів. До готової роботи необхідно зробити якісне фото та розмістити його на Padlet разом із короткими рекомендаціями щодо виготовлення (які матеріали використано, як підготовано, які кроки виконано). Рекомендації мають бути доступними для розуміння дітей.	3 бали – створено оригінальний художній образ із використанням різних природних матеріалів; робота охайна, творча; фото якісне; рекомендації чіткі, структуровані, доступні для дітей; матеріали на Padlet оформлені креативно. 2 бали – художній образ виконаний, але простий і маловиразний; використано обмежену кількість матеріалів; фото та рекомендації поверхові, недостатньо конкретні; Padlet оформлена без творчого підходу. 1 бал – робота виконана частково або формально; фото низької якості; рекомендації нечіткі, не відповідають завданню; відсутня охайність чи завершеність. 0 балів – завдання не виконано або подане з порушенням основних вимог (немає фото, рекомендацій чи роботи взагалі).	3
Практичне	Експрес-	Питання з теми №8	За кожную правильну відповідь студент отримує 0,5 бали	1

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Нетрадиційні техніки зображення в художній творчості учнів



заняття №10	контроль №10			
	Створення образу казкового персонажа	Створити малюнок у техніці плямографія, використовуючи фарби та різні матеріали для отримання плям. Перетворити отриману пляму на казковий образ, проявивши креативність і фантазію. Скласти коротку казку або опис історії, пов'язаної з отриманим образом. Розмістити фото малюнку та текст на Padlet, додавши короткий аналіз. Провести аналіз впливу техніки на розвиток учня молодших класів, зазначивши, як плямографія сприяє розвитку дрібної моторики, уяви, емоційної сфери та творчого мислення. Робота повинна бути охайною, творчою та логічно оформленою, із чітким поясненням процесу й результату.	3 бали – малюнок у техніці плямографія створено оригінально; пляма вдало перетворена на казковий образ; казка або опис історії повністю відповідає образу; фото та розміщення на Padlet охайні й наочні; проведено детальний аналіз впливу техніки на розвиток учня, розкрито всі аспекти (дрібна моторика, уява, емоційна сфера, творчість). 2 бали – робота виконана частково: пляма перетворена на образ, але з обмеженою фантазією; казка поверхнева або коротка; фото та розміщення на Padlet мінімальні; аналіз проведено поверхнево, без конкретизації впливу на розвиток учня. 1 бал – робота виконана формально: малюнок простий, пляма не перетворена на образ; казка відсутня або не пов'язана з роботою; фото/Padlet оформлені неохайно; аналіз відсутній або дуже загальний. 0 балів – завдання не виконано або подане з грубими порушеннями вимог (немає малюнка, казки, фото або аналізу).	3
Практичне заняття №11	Експрес-контроль №11	Питання з теми №11	За кожну правильну відповідь студент отримує 0,5 бали	1
	Створення художнього образу та його дидактичне обґрунтування	Створити художній образ, використовуючи вторинні матеріали (наприклад: картонні коробки, тканинні клаптики, пляшки, кришки, залишки ниток, газети, пакувальний папір тощо). Скласти дидактичну казку або коротку історію, яка пояснює образ і може бути використана на уроці з дітьми. Визначити ключові параметри для педагогічного використання: урок: галузь та тема; клас; завдання з використання прийому; опис прийому; компетентності, які формуються у дітей завдяки застосуванню цього прийому (творче мислення, сенсорний розвиток, дрібна моторика, емоційна сфера, комунікативні навички тощо). Робота повинна бути охайною, креативною та логічно оформленою, із чітким поясненням процесу створення художнього образу та дидактичного використання матеріалів.	3 бали – художній образ створено оригінально з використанням різних вторинних матеріалів; дидактична казка або історія логічно пов'язана з образом та придатна для використання на уроці; всі параметри уроку (галузь, тема, клас, завдання, опис прийому, компетентності) чітко зазначені; робота охайна, креативна та структурована. 2 бали – робота частково виконана; використано обмежену кількість матеріалів; казка/історія поверхнева або не повністю пов'язана з образом; параметри уроку зазначені частково; оформлення мінімальне. 1 бал – робота виконана формально; образ простий, казка або історія відсутні або не відповідають завданню; параметри уроку не зазначені або нечіткі; оформлення неохайне. 0 балів – завдання не виконано або подане з грубими порушеннями вимог (немає образу, казки, опису прийому та параметрів уроку).	3
Практичне заняття №12	Експрес-контроль №12	Питання з теми №12	За кожну правильну відповідь студент отримує 0,5 бали	1
	Практичне завдання: створення	Створити дизайнерську композицію із доступних предметів (іграшки, канцелярія, побутові предмети, природні матеріали) з акцентом на кольори: врахувати гармонію, контрасти та колірні	3 бали – композиція завершена та естетично приваблива; кольори використані свідомо та ефективно для передачі емоційного або художнього ефекту; назва композиції чітко	3

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Нетрадиційні техніки зображення в художній творчості учнів



	дизайнерської композиції	акценти; продумати композиційне розташування предметів. Дати назву композиції, яка відображає її концепцію та кольорову ідею. Написати коротке есе (3–5 речень) про створений образ, пояснивши: використані кольори; емоційний та символічний ефект; ідею та задум композиції. Розмістити фото композиції та текст есе на дошці Padlet для демонстрації результатів групі та обговорення. Вимоги до роботи: композиція має бути завершеною, естетично привабливою та функціонально зрозумілою; кольори мають бути використані свідомо: передавати емоційний, символічний або художній ефект; назва має відображати основну ідею композиції; есе має бути логічним, чітким, з описом кольорового рішення та задуму; фото має бути якісним, чітко показувати композицію, розміщене на Padlet.	відображає ідею; есе логічне, змістовне, пояснює вибір кольорів та концепцію; фото чітке та правильно розміщене на Padlet. 2 бали – композиція частково завершена; кольори використані формально або неефективно; назва або есе поверхові, малоінформативні; фото просте, оформлення на Padlet неструктуроване. 1 бал – композиція неповна; кольори не застосовані свідомо; назва та есе відсутні або слабко розкриті; фото погано демонструє композицію; оформлення на Padlet неструктуроване. 0 балів – завдання не виконано або матеріал не відповідає вимогам.	
Практичне заняття №13	Експрес-контроль №13	Питання з теми №13	За кожну правильну відповідь студент отримує 0,5 бали	2
	Розроблення артпроекту з дослідження креативної техніки в мистецтві учнями початкової школи	Розробити артпроект для учнів початкової школи з дослідженням креативної техніки сучасного мистецтва, ознайомленням із автором, історією створення техніки, її особливостями та ідеями. Передбачити в проєкті художньо-практичну діяльність учнів та створення соціально-значущого продукту. Підготувати презентацію проєкту	10 балів – комплексний і креативний проєкт, презентація структурована і візуально приваблива; чітко запропоновано педагогічну адаптацію для початкової школи з описом етапів проєкту. 8–9 балів – проєкт виконаний повністю, адаптація педагогічно обґрунтована, але з меншим рівнем деталізації. 6–7 балів – проєкт виконано частково, без оригінальності; презентація зрозуміла, але менш структурована. 4–5 балів – проєкт виконано формально, презентація не повністю відображає основні елементи проєкту. 1–3 бали – проєкт частково виконано, не всі вимоги дотримано; презентація малозрозуміла. 0 балів – проєкт не виконано або подано без дотримання основних вимог	10
Усього за поточний контроль				60
Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичне завдання	Тестування	За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал	20
		Питання для підготовки: розміщено в Moodle		
	Творча робота: Розроблення завдання з інтеграції нетрадиційних технік	Розробити навчальне завдання для уроку з однієї з освітніх галузей (математична, мовно-літературна, природнича), в якому буде використано нетрадиційну техніку зображення. Описати завдання: мета та очікуваний результат; освітня галузь та тема уроку; покрокова інструкція для учнів; очікуваний художній	20–16 балів – робота виконана повністю: завдання логічно структуроване, чітко описане, обрана нетрадиційна техніка креативна; створена наочність високої якості; детально проаналізовано дидактичні можливості та ключові компетентності; презентація або опис готові до демонстрації; робота виразна, оригінальна та педагогічно доцільна.	20

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Нетрадиційні техніки зображення в художній творчості учнів



	зображення в освітній процес початкової школи	продукт. Створити наочність (малюнок, колаж, схему, фото або цифрову візуалізацію), яка допоможе презентувати завдання на уроці. Проаналізувати дидактичні можливості завдання: формування ключових компетентностей учнів; оцінити, як завдання сприяє інтеграції знань і розвитку умінь. Підготувати коротку презентацію завдання з обґрунтуванням його педагогічного потенціалу.	15–11 балів – завдання виконане добре: опис і структура наявні, але менш деталізовані; техніка вибрана цікава, але аналіз дидактичних можливостей частковий; наочність якісна, але не повністю оригінальна; презентація зрозуміла. 10–6 балів – робота виконана частково: завдання та опис поверхневі; техніка використана формально; аналіз дидактичних можливостей обмежений; наочність мінімальна або маловиразна; презентація неповна. 5–1 бал – робота формальна: завдання подано, але без глибини та творчого підходу; аналіз дидактичних можливостей відсутній або дуже обмежений; наочність та презентація неякісні або відсутні; педагогічна доцільність низька. 0 балів – робота не виконана або не відповідає вимогам (немає завдання, опису, наочності, аналізу чи презентації).	
Усього за підсумковий контроль				40



За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Гагаріна Н., Бабіч Н. Світ творчої уяви та фантазії: навч.-метод. посібн. Кропивницький: КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського», 2020. 36 с.

2. Державний стандарт початкової освіти. URL: <http://dano.dp.ua/attachments/article/303/Державний%20стандарт%20початкової%20освіти.pdf> (дата звернення 25.08.2025).

3. Качерова О., Чорна Є. Формування емоційно-почуттєвої сфери дитини засобами мистецтва у Новій українській школі. *Підготовка майбутніх педагогів у контексті впровадження Концепції Нової української школи*: матер. V Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Бердянськ, 16 вересня 2021 р.) / за ред. проф. Л.Коваль. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2021. С. 183-185.

4. Комаровська О. Мистецька подієвість освітнього середовища в контексті художніх цінностей особистості. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. 2020. Вип. 24. 259 с.

5. Кондратенко С., Шульга Л. Вплив художньо-естетичного середовища на розвиток творчих здібностей учнів. *Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід та перспективи*: зб. тез доповідей V Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (24 квітня 2025 року, м. Запоріжжя) / за заг. ред. Л. О. Сущенко. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2025. С.149-152.

6. Лобач Е. С., Шульга Л.М. Нетрадиційні техніки малювання як інструмент розвитку патріотичних почуттів у молодших школярів. *Інформаційне забезпечення національно-патріотичного виховання в контексті цифрової трансформації освіти, педагогіки і психології*: збірник матеріалів (тез доп.) / упоряд.: О. П. Лучанінова. Київ: ДНПБУ, 2025. С. 92–95.

7. Подколзіна О., Шульга Л. Інтерактивні форми роботи на уроках образотворчого мистецтва. *Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід та перспективи*: зб. тез доповідей V Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (24 квітня 2025 року, м. Запоріжжя) / за заг. ред. Л. О. Сущенко. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2025. С. 202-205.

8. Рагозіна В. В., Очеретяна Н. В. Віртуальна виставка дитячої художньої творчості і її трансформація в сучасних освітніх реаліях. *Мистецтво та освіта*. 2022. № 4. С. 54-59.

9. Шульга Л.М. Інноваційні підходи у викладанні мистецтва і технологій в початковій школі. *Педагогічні науки: теорія та практика*. 2025 р. № 3 С. -.-.

10. Шульга Л.М. Мистецька діяльність у збереженні емоційного благополуччя дитини в умовах війни. *Електронний збірник наукових праць Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти*. 2022. Випуск №1(48). URL:<https://drive.google.com/file/d/1HBz6TjGo9jwugqQF7uKLTd0Kovbne6tQ/view>



11. Шульга Л.М. Музейна педагогіка в системі мистецької та технологічної освіти початкової школи. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. Запоріжжя : КПУ, 2025. Вип. 101. С. []

12. Шульга Л.М. Нетрадиційні техніки малювання та їх роль у розвитку дитини. *Освіта та наука крізь виклики сьогодення*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя 14-16 травня 2025 р.). Ел. зб. наук. праць ЗОППО. 2025. Випуск №1(59). <https://drive.google.com/file/d/1Gt5OuQLGjFejM3BCsj4vy8dJhi-t2azi/view>

13. Шульга Л.М. Нетрадиційні техніки малювання: історичний огляд та сучасне застосування в образотворчій діяльності дітей. *Актуальні проблеми педагогічної освіти: новачії, досвід та перспективи* : зб. тез доповідей V Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (24 квітня 2025 року, м. Запоріжжя) / за заг. ред. Л. О. Сущенко. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2025. С.269-272.

14. Шульга Л.М. Організаційно-педагогічні умови емоційного благополуччя дитини в мистецькій діяльності. *Основні орієнтири розвитку системи освіти Запорізької області в контексті реалізації Концепції «Нова українська школа» в умовах очної, дистанційної та змішаної освіти у 2022/2023 навчальному році* : метод. рекомендації : у 2-х ч. / відп. ред., упор. О. Варецька ; ДОН ЗОДА, КЗ «ЗОППО» ЗОР. Ч. II. Навчально-методичне забезпечення загальної середньої освіти. Електронний аналог друкованого видання (електронна книга). Запоріжжя : СТАТУС, 2022. С.251-269.

15. Шульга Л.М. Творче самовираження дітей у художньо-практичній діяльності: синергетичний підхід. *Вісник Запорізького національного університету*: Збірник наукових праць. Педагогічні науки. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2020. № 3 (36). Ч. I. С. 182-188.

16. Шульга Л.М. Формування мистецько-творчої компетентності: методичні аспекти. *Основні орієнтири розвитку системи освіти Запорізької області в контексті реалізації Концепції «Нова українська школа» в умовах очної, дистанційної та змішаної освіти у 2021/2022 навчальному році*: метод. рекомендації: у 3-х ч. / відп. ред. О. Варецька, ред.-упор. О. Байєр, ДОН ЗОДА, КЗ «ЗОППО» ЗОР. Ч. III. Дошкільна освіта. Електронний аналог друкованого видання (електронна книга). Запоріжжя: СТАТУС, 2021. С. 50-67

17. Шульга Л. Штучний інтелект як інструмент персоналізації мистецької освіти в підготовці майбутніх педагогів. *[Sztuczna inteligencja jako narzędzie personalizacji edukacji artystycznej w kształceniu przyszłych nauczycieli]. Штучний інтелект як чинник розвитку трансверсальних компетентностей сучасної молоді*: зб. матеріалів Міжнародного стажування за програмою підвищення кваліфікації. Польща – Україна – Німеччина. Sztuczna inteligencja jako czynnik rozwoju kompetencji transwersalnych Współczesnej młodzieży: Zb. materiałów Międzynarodowy staż w ramach programu kształcenia zaawansowanego. Polska – Ukraina – Niemcy. 2025. С. 193–196.

Інформаційні ресурси

1. Артгалерея нетрадиційних технік (ЗНУ). URL: <https://padlet.com/lnshulgazp/padlet-zvy8lmiuhp9xaucn> (дата звернення: 30.08.2025).

2. Мистецтво для дітей URL: <https://osvproekt.jimdofree.com/> (дата звернення: 30.08.2025).

3. Сайт Людмили Шульги «Дивовижне поряд» URL: <https://detyart.jimdofree.com/> (дата звернення: 30.08.2025).

4. Сайт НДЛ ЗОППО з фасилітації гри URL: <https://ndlgra.jimdofree.com/> (дата звернення: 30.08.2025).

5. Технологічний парк художньо-педагогічних ідей URL: <https://tpark.jimdofree.com/> (дата звернення: 30.08.2025).

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані у формі співбесіди під час планової консультації викладача впродовж двох тижнів після пропуску. Відпрацювання занять може здійснюватися й шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Здобувачі, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до сесії не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Одне з основних завдань навчального процесу та курсу – формування нульової толерантності до академічної недоброчесності. Відповідно до чинних правових норм, порушенням норм академічної доброчесності зокрема вважається: плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства; фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях; фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на платформі СЕЗН Moodle ЗНУ: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються в ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>; наукометрична база Scopus: <https://www.scopus.com>; наукометрична база Web of Science: <https://apps.webofknowledge.com>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

За наявності сертифікату (свідоцтва, програми тощо) про проходження онлайн-курсу, тренінгу, вебінару, курсу підвищення кваліфікації та ін. з тематики (однієї з тем, змістового модуля) навчальної дисципліни залежно від кількості прослуханих годин (здобутих кредитів) здобувачу може бути нараховано до 40 балів. Дотичність тематики, відповідність досягнутих результатів навчання та кількість додаткових балів визначається викладачем. Документи, що підтверджують участь здобувача у відповідних заходах, мають бути подані викладачу до початку сесії.



ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2025-2026 н. р. доступний за адресою:
https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://cutt.ly/YrAX6zCD>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положення про порядок прийому, відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти в ЗНУ: <https://cutt.ly/qrACe7l0>

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Нетрадиційні техніки зображення в художній творчості учнів



РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
<http://sites.znu.edu.ua/confucius>